

Sarajevo, 21.11.2008.godine

INFORMACIJA

o aktivnostima i predloženim uslovima zaduživanja Kantona Sarajevo

Nakon donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, („Službene novine FBiH“ 86/07), kao i Pravilnika koji prate ovaj zakon („Službene novine FBiH“ br. 14/08), Kanton Sarajevo usvojio je Procedure zaduživanja Kantona Sarajevo na osnovu unutrašnjeg i vanjskog duga i izdavanja garancija („Službene novine KS“ br. 3/08), čime su stvorene prepostavke za finansiranje kapitalnih investicija putem kreditnog zaduživanja Kantona Sarajevo.

Na prijedlog resornih ministarstava, Vlada Kantona Sarajevo dala je saglasnost na nekoliko infrastrukturnih projekata od posebnog značaja za Kanton. Ove projekte nije moguće finansirati samo budžetskim sredstvima, nego su za realizaciju istih potrebna i značajna kreditna sredstva. Radi se o sljedećim projektima koji bi se implementirali u periodu 2009-2011. godine:

- Izgradnja saobraćajnica: I transverzala, Južne longitudinalala i XII transverzala (procijenjene vrijednosti 167 miliona KM).
- Sanacija dotrajalih dijelova vodovodnog i kanalizacionog sistema (procijenjene vrijednosti 21 milion KM).

Obzirom na kompleksnost regulative oko postupka zaduživanja i nepostojanja iskustva u ovoj oblasti (samostalno zaduživanje do sada nije bilo moguće), Ministarstvo finansija se, za sugestiju ili mogućnost korištenja sredstava već postojećih kreditnih linija, obraćalo Federalnom ministarstvu finansija/financija i Ministarstvu finansija i trezora BiH. Federalno ministarstvo finansija/financija nije nikada odgovorilo, dok je Ministarstvo finansija i trezora BiH dostavilo pismo, od 05.11.2008. godine, u kojem nas obaveštava da treba da se, zajedno sa Federalnim ministarstvom finansija i resornim ministarstvima FBiH usaglasiti, te tako usaglašenu listu projekata za kojima postoji potreba za kreditnim sredstvima dostavimo Ministarstvu finansija i trezora BiH, kako bi se ono obratili Svjetskoj Banci zahtjevom za finansiranje konkretnih projekata.

Takođe smo, u nastojanju pronalaska kreditora za pomenute projekte, krajem augusta 2008. poslali pismo namjere respektabilnim međunarodnim finansijskim institucijama u kojem smo iskazali svoje potrebe i zatražili sastanak. Pismo namjere upućeno je: Svjetskoj Banci (WB), Međunarodnoj Finansijskoj Korporaciji (IFC), Evropskoj Banci za Obnovu i Razvoj (EBRD) i Evropskoj Investicijskoj Banci (EIB). Obzirom na značaj, a i djelomično poznavanje kandidovanih projekata, u vrlo kratkom vremenu svi su odgovorili na pismo namjere, tako da su tokom septembra i oktobra održani sastanci sa EBRD, WB i IFC, a sa EIB dogovaramo termin sastanka (nemaju ured u Sarajevu).

e-mail: min.finansija@ks.gov.ba; www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 565-005, cent. + 387 (0) 33 565-000,
Fax: + 387 (0) 33 565-052 i 565-048
Sarajevo, Maršala Tita 62

Održanim sastancima, pored predstavnika Ministarstva finansija, prisustvovali su predstavnici Ministarstva prostornog uredenja i zaštite okoliša, Ministarstva saobraćaja, Direkcije za ceste i KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo. Razgovaralo se o finansijskim potrebama i mogućnostima servisiranja potencijalnih obaveza Kantona Sarajevo, uz prezentaciju kandidovanih projekata.

Najozbiljniju zainteresiranost za kreditiranje pokazali su predstavnici EBRD sa kojima je održano više sastanaka. U prvoj fazi, zbog poodmakle pripreme projekata, spremni su finansirati dijelove Prve i Dvanaeste transferzale čiji troškovi su procijenjeni na 40 miliona EUR. Za realizaciju, takođe prve faze Projekta hitne rekonstrukcije vodovodne i kanalizacione mreže, predlažu kredit u iznosu od 30 miliona EUR. Druga faza bi se finansirala nakon završetka prve, ili bi je finansirala neka druga međunarodna finansijska institucija (sugeriraju EIB).

Prema pravilima EBRD-a, vlastito učešće dužnika je 20% (14 miliona EUR, kojim bi se finansirao PDV). Postoje mogućnosti direktnog zaduživanja Kantona, ali i sa garancijom države BiH. Kod direktnog zaduživanja EBRD preuzima sav rizik povrata kredita, što u krajnjem poskupljuje kredit višom kamatnom stopom, period otplate kredita je do 10 godina, grace period do 3 godine, troškovi kredita 1% odobrene vrijednosti (jednokratno) i obračun od 0,5% na odobrena, a neiskorištena sredstva. U slučaju zaduživanja sa garancijom države kamatna stopa se obračunava na nivou Euribora plus 1%, a rok otplate se može produžiti do 15 godina.

Sa predstvincima WB održano je, takođe, nekoliko sastanaka (prvom su prisustvovali i predstavnici IFC, koji je u sastavu WB), te izražena zainteresovanost kreditiranja ponuđenih projekata. Osim projektne dokumentacije, uslov za finansiranje je i imanje studije izvodljivosti, izrađenu od strane neovisne revizorske kuće, koja bi trebalo da pokaže tehničku, ekonomsku i ekološku opravdanost projekta. Postoje dva načina kreditiranja: direktno i sa garancijom BiH. Ako se radi sa garancijom države uslovi kreditiranja su puno povoljniji (vrijeme otplate do 30 godina, grace period 5-10 godina, kamata u visini Euribor-a). Međutim, procedura je da se zahtjev za kreditna sredstva podnosi Ministarstvu finansija i trezoru BiH (putem Federalnog ministarstva finansija), gdje ulaze u konkureniju sa svim ostalim zahtjevima iz BiH. Obzirom da su finansijska sredstva WB ograničena (cca. 100 miliona USD godišnje) i uslovljena Strategijom partnerstva za BiH 2008.-2011. male su šanse za „prolaz“ projekata velike vrijednosti. Postoji i mogućnost finansiranja kombinacijom iz različitih fondova (IFC, IDA, IBRD).

Ako se radi direktno, bez garancija države, procedure odobravanja su brže i jednostavnije, ali su uslovi komercijalni.

Sa EIB još nismo imali sastanak povodom pisma namjere, ali su nam od ranije poznati njihovi uslovi kreditiranja. Oni kreditiraju 50% vrijednosti projekta (ekološke 75%), rok otplate do 25 godina, grace period do 6 godina, kamatna stopa u visini Euribor-a. Ostatak finansiranja obezbjeđuje se iz drugih izvora (budžet, drugi kreditori i dr.).

Napominjemo da Kanton Sarajevo, u svakom slučaju, mora obezbijediti vlastito učešće u finansiranju kandidovanih projekata u vrijednosti 20% od procijenjenog iznosa. Obzirom da bi se projekti realizovali u fazama, u 2009. godini za te namjene trebalo bi obezbijediti više od 18 miliona KM (prva faza izgradnje cesta 72 miliona KM i rekonstrukcija vodovoda 21 milion KM).

Važno je istaći da je, u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, za svako zaduživanje potrebna saglasnost Parlamenta FBiH i Parlamenta BiH. Međutim, prema izjavi federalnog ministra finansija od 19.11.2008. godine, Kanton Sarajevo neće dobiti saglasnost za nova zaduživanja sve dok se ne izmire dospjele obaveze za kredite KJKP Toplane Sarajevo.

Ministarstvo finansija je, u oktobru ove godine, svim većim komercijalnim bankama u FBiH uputilo pismo-poziv za izražavanje interesa za finansiranje istih projekata. Do sada su, načelno, svoju zainteresovanost pokazale Raiffeisen Banka i Hypo-Alpe-Adria-Bank, uz napomenu da je, aktuelno

stanja u bankarskom sektoru uticalo na poskupljenje izvora finansiranja i podložno je značajnim promjenama.

Ako uzmemu u obzir predloženi okvir EBRD za kreditiranje u prvoj fazi, potrebno je izvršiti preliminarne kalkulacije, kako bismo mogli planirati sredstava za servisiranje duga.

Jednokratni iznos za troškove kredita (1% na 70 miliona EUR) iznosio bi 700 hiljada EUR. Ako bi period implementacije projekta bio tri godine 2009-2011. (ujedno i grace period), za to vrijeme plaćala bi se kamata u visini od 6% na utrošena sredstva. U slučaju netrošenja odobrenih sredstava, plaćali bi se dodatni troškovi u visini od 0,5% neiskorištenih sredstava. Da bi se ovi troškovi izbjegli, potrebno je izvršiti detaljne pripreme i precizirati dinamiku realizacije projekta. Nakon isteka grace perioda počinje i otplata glavnice, a pod pretpostavkom da je kredit odobren na 15 godina, prosječni godišnji anuitet (za 12 godina) iznosio bi 8,108.333,33 EUR (15,858.521,58 KM). Ukupan zaduženje po ovom osnovu iznosilo bi 97,300.000,00 EUR (70,000.000,00 glavnica i 27,300.000,00 kamata), odnosno 190,302.259,00 KM (136,908.100,00 glavnica i 53,394.159,00 kamata).

MINISTrica
Aida Haverić, dipl.ecc.

Pripremio: Edis Bračković
Kontrolisala: Branka Arslanagić